

- A pályázati projektek utófinanszírozással megvalósuló utolsó részletéhez szükséges tőke biztosítására megyei vagy regionális szintű forgóalap hozandó létre.
  - Az uniós forrásokra jellemző koncentráció érvényesülése mellett, a civil szervezetek számára kisebb összegű, rugalmasabban felhasználható támogatási formákat is működtetni kell.
  - Biztosítani kell a folyamatosság lehetőségét, azaz hasonló célokra, az egymásra épülő projektekből álló programok megvalósítására előre beláthatóan, több éven keresztül is lehessen pályázni.
  - Lehetővé kell tenni, hogy az AVOP képzési intézkedésén belül a vidéki szövetkezesek fejlesztése is támogatható legyen.
  - A HEFOP-ban a szakképzések körébe beépíthető legyen a közösségi vállalkozások szervezésére való felkészítés is.
9. *A szociális gazdaság megerősítésébe a KIFESZ a kormányzati, az önkormányzati vezetők és a civil társadalom szemléletének formálódását, a szociális gazdaság mibe létere, működésére vonatkozó ismereteinek növelését, a közösségi technikák elsajátítását elősegítő, a kistérségben a polgármesterek, helyi képviselőtestületi tagok és érdeklődő civilek részére szervezett képzések szervezésével kíván bekapcsolódni. Országos szinten pedig a vidékfejlesztési menedzserek bázisán a szövetkezesek fejlesztőinek felkészítését kezdeményezi. Ehhez próbál forrásokat szerezni, és a megvalósításban támaszkodik az Országos Találkozón is megnyilvánuló tapasztalatokra, a partner szakmai szervezetek tudására, eredményeire.*
- Az Országos Találkozón elhangzottokról kiadvány készül, melyet a KIFESZ minden kistérségbe eljuttat.

A fenti, 2005. május 27-én, Telkibányán kelt Nyilatkozat szövegét megkapták a Találkozó munkájába bekapcsolódott kormányzati, szakmai és helyi-kistérségi résztvevők, a szociális gazdaság témakörében leginkább érintett területfejlesztési, vidékfejlesztési, foglalkoztatási és szociális tárcák vezetői, a parlamenti pártok frakcióvezetői, az OFA vezetője, a „Párbeszéd a vidékért” kezdeményezés Programbizottságának tagjai, valamint az országos és regionális média.

### **Beszámoló a Terület- és Településfejlesztők Magyarországi Egyesülete 2005. évi közgyűléséről**

*Péter Zsolt*

Az Egyesület éves konferenciáját az idén Tokajban rendeztük meg 2005. október 14-15-én. A konferencia megnyitóját Dr. Kocziszky György a Terület- és Településfejlesztők Magyarországi Egyesületének elnöke tartotta. Köszöntőt mondott Dr. Szabó György az Országgyűlés Területfejlesztési Bizottságának elnöke.

A konferencia során színvonalas előadások hangzottak el:

- „A tokaji turizmus szerepe a kistérség felzárkóztatásában” /Kedves Csaba, a Tokaji Kistérségi Iroda vezetője/.
- „A borút, mint attraktivitás lehetőségei a hegyaljai turizmus fejlesztésében” /Pataky Sándor Ákos, a Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület elnöke/.

Pataky Sándor előadásában a borút fogalmát a következőképp definiálta: „A borút olyan összetett turisztikai termék, mely sajátos egyedi kínálatokkal rendelkezik, szervezett egységben működik, piacra jutását közösségi marketing segíti, szolgáltatásai minősítettek és garantáltan megfelelnek a nemzetközi turisztikai elvárásoknak is. A borút vidékfejlesztési

szempontból, kizárólag borvidéken belül, helyi jellegzetességű programmá szervezett, - a jellemző termelési, kulturális, építészeti értékekre és hagyományokra épülő, a vállalkozók, önkormányzatok, civil szervezet (borút egyesület) és a lakosság által – helyi összefogással kialakított, a résztvevők számára alternatív és kiegészítő jövedelmet hozó szolgáltatások összessége.” Tokaj számára kívánatos célként jelölte meg, hogy a nemzetközi tendenciáknak is megfelelő, kellő minőségi garanciákat biztosító, összefogott és szervezett, garantált programmá tehető borút alakuljon ki a térségben. Ebben vezető és koordinatív szerepet vállalhat a Tokaj-Hegyaljai Borút Egyesület, melynek fő célja a borút kialakítása, s ebben szorosan együtt kell működnie a térségben lévő önkormányzatoknak, civil szervezeteknek, borrendeknek, vállalkozóknak. Mindezt olyan módon, hogy a térség őrizze meg a térség jellegzetességeit, hagyományait. Azokat erősítse és törekedjen minél szélesebb körben való megismertetésükre, feleljen meg a nemzetközi elvárásoknak, tudjon kellő minőségi garanciákat nyújtani mind a benne résztvevő szolgáltatóknak, mind pedig a vendégeknek, tudja kezelni a piacra juttatás és az értékesítés kérdéseit is.

- „A Tokaji Tourinform Iroda szerepe a térség idegenforgalmának növelésében.” /Nagy Júlia, a Tokaji Tourinform Iroda vezetője/.

A térségbe érkező látogatók közel 60 %-a 30 év alatti, 20 %-uk 30 és 50 év közötti, 50-60 év közötti a 15 %-uk, a maradék 5% pedig 60 év feletti. Az adatok alapján megállapíthatjuk, hogy zömében a fiatalok és a középkorúak keresik fel a térséget. A térség adottságait figyelembe véve jelentős tartalékok vannak az idősebb, aktív életmódot folytató korosztály igényeinek kielégítésében.

A látogatók családi állapotáról megállapíthatjuk, hogy a látogatók több mint 75 %-a egyedülálló vagy gyermektelen házaspár, ezért úgy tűnik hogy családi programok szervezésekor a turisták ritkábban gondolnak a térségre.

Meglepő módon az országos összesítésektől jelentős mértékben eltérő képet kapunk a külföldi turisták országok szerinti megoszlását vizsgálva. A külföldi turisták 35%-a francia, 20-20% lengyel és orosz, 8% belga, 7% német, 5% finn illetve 5% egyéb nemzetiségű. A térségben, más turisztikailag kiemelt jelentőséggel bíró területekhez képest egyáltalán nem figyelhető meg a németajkú turisták dominanciája.

A konferencia résztvevői délután megtekintették a Tokaji Múzeumot, majd ezt követően kerekasztal beszélgetésre került sor Tokaj és térségének stratégiai fejlesztése témakörben:

- Májér János, Tokaj város polgármester,
- Bodonyi Csaba, Tokaj város főépítésze és
- Kedves Csaba, a Tokaji kistérségi iroda vezetője irányításával.

Az esti kulturális program (borkóstolás) során a résztvevők közelről is megtapasztalhatták a város fő attrakcióját jelentő tokaji borokat, megismerhették a borkészítés és fogyasztás múltbeli és jelenlegi tendenciáit.

A konferencia második napján kiselőadások hangzottak el az Egyesület tagjai részéről.

- Bartyik Zsuzsanna Szentgotthárd idegenforgalmi fejlesztési programját ismertette:  
A koncepció Szentgotthárd turizmusának hosszú távú fejlesztési céljait és a megvalósításukhoz szükséges feltételrendszerrel vázolja fel, a stratégiai program pedig a középtávra szóló fejlesztési feladatokat tartalmazza. A koncepció és stratégiai program kidolgozásának további célja az irányváltás megfogalmazása a gazdaságfejlesztésen belül, az iparfejlesztéstől az idegenforgalom fejlesztés irányába. Elkészült a város SWOT elemzése, amely a település erősségének a természeti értékeket, a termálvizet, és a történelmi-kulturális örökséget tekinti, gyengeség az elégtelen településmarketing tevékenység, a lakosság értékismeret-hiánya, a nyelvtudás-, és a forráshiány. A koncepció szerint a város lehetőségei elsősorban a kistérségben rejlő lehetőségek (Őrség), az EU

turisztikai programok, a turisztikai vállalkozások fokozódó aktivitásában, és az európai autópálya hálózat fejlesztésében keresendők. Veszélyként azonban felmerülhet, hogy az országos feltételrendszer hiányosságai fennmaradnak, tovább folytatódik a fiatalok elvándorlása.

- Gulya István az ipari örökségünk turisztikai hasznosításával kapcsolatos gondolatait osztotta meg.
- Péter Zsolt előadásában bemutatta, hogy a régió megyéinek turizmusa jelentős változáson ment keresztül a kilencvenes évek második felétől napjainkig. A turisztikai mutatószámok alakulásából egyértelműen látszik, hogy a három megye turizmusa egymással nehezen összemérhető pályán mozog. A legkedvezőbb a nemzetközi turisztikai jelentőségű központtal rendelkező Heves megye helyzete. Esetében a vizsgált mutatók szinte mindegyike meghaladja az országos szintet, a megye turisztikai szektorát kiegyensúlyozott fejlődés jellemzi. Különösen a falusi turizmus növekedése példamutató, azonban a kapacitáskihasználtság területén itt is igen jelentős tartalékok vannak. B-A-Z megyében észlelhetők a fejlődés jelei, lassan növekszik a vendégéjszakák száma, bővül a kereskedelmi, ezen belül a szállodai férőhelyek száma. Pillanatnyilag úgy tűnik, hogy a kereslet kissé lemaradva követte a kínálat növekedését, aminek következtében a szálláshelyek kapacitásának kihasználtsága enyhén romlott. Nógrád megyében ezzel szemben, gyakorlatilag az összes indikátor visszaesést, kedvezőbb esetben stagnálást mutat. A megye turizmusa az országon belül marginális szerepet játszik. Egyedül a szálláshelyek számának növekedése tűnik biztató jelnek, ha eltekintünk attól a tényről, miszerint a kapacitásbővülés szinte kizárólag az alacsony kategóriájú szállástípusokat érintette. Regionális szinten mindenképpen ki kell emelni a szálláshelyek kapacitásának jelentős mértékű kihasználatlanságát, ami különösen a nem szállodai kereskedelmi szálláshelyeken, illetve a falusi vendéglátásban veszélyes.

Az elnökség beszámolóját a 2004. év munkájáról Dr. Bakos István, az Egyesület elnökségi tagja ismertette, az Egyesület pénzügyi helyzetéről Holndonner Ferenc számolt be. Dr. Bakos István tájékoztatta a közgyűlést a közhasznúvá válás szándékáról, valamint a 2006. évi munkatervéről. A közgyűlés megválasztotta az Egyesület titkárának Péter Zsoltot.

A konferencia és közgyűlés záró programja keretében a konferencia résztvevői sétahajózáson vettek részt a Tiszán.